

Rīgas Stradiņa universitāte
Psiholoģijas laboratorija
Testu un aptauju reģistrs

1. Instrumenta nosaukums latviešu valodā, autora vārds uzvārds, adaptācijas vai izveides gads:

Reliģiskās spriedzes aptauja (*Exline et al.*, 2014), adaptēja Putniņa u.c. 2022

2. Instrumenta nosaukums oriģinālvalodā (adaptētajam instrumentam), autora vārds uzvārds, izveides gads:

Religious and Spiritual Struggles Scale, RSS Scale, Exline et al., 2014

3. Instrumenta vispārīgs raksturojums (ko mēra, cik un kādas skalas un jautājumi, atbilžu sniegšanas forma, atslēga jeb atbilžu interpretācija u.c.):

Reliģiskā spriedze (*religious struggle*) tiek definēta kā spriedze un konflikti, kas rodas saistībā ar to, kas cilvēkam ir svēts. Reliģiskā spriedze rodas, kad kāds no personības reliģiskiem aspektiem, reliģiskajām pārliecībām, praksēm vai pieredzēm kļūst par negatīvu domu, emociju, konfliktu ierosinātāju (*Exline et al.*, 2014).

Jūlija Ekslaina reliģiskajā spriedzē izdala sešas dimensijas:

1. Dievišķā reliģiskā spriedze sevī ietver negatīvās emocijas, kuru centrā ir pārliecība par Dievu vai uztvertām attiecībām ar Dievu;
2. Dēmoniskā reliģiskā spriedze sevī ietver bažas par to, ka velns vai ļaunie gari uzbrūk indivīdam vai izraisa negatīvus notikumus viņa dzīvē;
3. Ar starppersonu attiecībām saistītā reliģiskā spriedze sevī ietver rūpes par negatīvu pieredzi ar reliģiskiem cilvēkiem vai institūcijām;
4. Morālā reliģiskā spriedze sevī ietver cīņas ar mēģinājumiem ievērot morāles principus; uztraukums vai vainas izjūta par paša veiktajiem pārkāpumiem;
5. Ar šaubām saistītā reliģiskā spriedze sevī ietver satraukumu par jautājumiem saistībā ar saviem reliģiskajiem uzskatiem un to apšaubīšanu;
6. Ar augstāko jēgu saistītā reliģiskā spriedze sevī ietver rūpes par savas dzīves dziļākas jēgas neizjušanu (*Exline et al.*, 2014).

Aptauja sastāv no sešām apakšskalām, kopā veidojot 26 jautājumus, kas mēra, cik bieži pēdējā mēneša laikā indivīds ir izjutis, kādu no reliģiskās spriedzes aspektiem.

4. Informācija par instrumenta lietošanas noteikumiem:

Latviskotā versija ir Psiholoģijas laboratorijas rīcībā, taču mūsu rīcībā nav informācijas par instrumenta izmantošanas nosacījumiem, tādēļ lūdzam vērsties pie oriģināla autora ar lūgumu izmantot latviski adaptēto instrumentu sava darba vajadzībām un vienoties par nosacījumiem.

Rakstiski saņemtā atļauja un nosacījumi ir jāiesūta Psiholoģijas laboratorijas testu un aptauju reģistra atbildīgajai kontaktpersonai ([skat. reģistra web](#)). Pēc tam, balstoties uz no oriģināla autora/-u/autortiesību aģentūras saņemto informāciju un Jūsu iesniegumu, izsniegsim Jums instrumentu.

5. Pamatinformācija par adaptētā vai izveidotā instrumenta psihometriskajiem rādītājiem (piem. Kronbaha alfas koeficients) un/vai izlases raksturojums:

Pētījumā piedalījās 306 latviešu valodā runājoši Latvijas kristieši vecumā no 16 līdz 74 gadiem ($M = 43.59$, $SD = 12.48$), no tiem 77,4% sievietes un 22,6% vīrieši. Katoļi – 43,8%, luterāņi – 33,7%, baptisti – 5,9%, Septītās dienas adventisti – 5,6%, vasarasvētku draudzes pārstāvji – 3,9%, pareizticīgie – 2,3%, ar citu reliģisko piederību (veticībnieki, anglikāņi, mennonieši) –

4,9%. Augstākā izglītība bija 81,7% pētījuma dalībniekiem, vidējā/vidējā speciālā izglītība – 15,5% un pamatzglītība 2,8%.

Reliģiskā spriedze visas skalas kopā ($\alpha = .92$). Dievišķā reliģiskā spriedze ($\alpha = .86$), dēmoniskā reliģiskā spriedze ($\alpha = .85$), ar starppersonu attiecībām saistītā reliģiskā spriedze ($\alpha = .79$), morālā reliģiskā spriedze ($\alpha = .84$), ar šaubām saistītā reliģiskā spriedze ($\alpha = .85$), ar augstāko jēgu saistītā reliģiskā spriedze ($\alpha = .83$).

Informācija sagatavota RSU Psiholoģijas laboratorijā.

Ja Jums rodas jautājumi par šo aprakstu, interesē RSU adaptētie vai izveidotie instrumenti, to pieejamība, izmantošanas iespējas, kā arī rodas jebkuri jautājumi saistībā ar testu un aptauju reģistru, sazinieties ar Psiholoģijas laboratorijas testu un aptauju reģistra atbildīgo kontaktpersonu. Kontaktinformāciju meklējiet reģistra mājas lapā: <https://www.rsu.lv/psihologijas-laboratorija/testu-aptauju-registrs>